

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสียหายของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SETHD30

วิชชกานต์ เมธาวิริยะกุล

เจ้าพนักงานสรรพากรชำนาญงาน

สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา กรมสรรพากร

ปานฉัตร อาการักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ไพฑูรย์ อินตะขัน

รองศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 31 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 17 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 29 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียหายของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SETHD30 และเพื่อสร้างสมการในการพยากรณ์การเสียหายของบริษัทดังกล่าว จำนวน 22 บริษัท ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2565 จำนวน 110 ข้อมูล และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) และรวมรายได้ (TR) มีผลต่อการเสียหายของบริษัทดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นอกจากนี้ สมการพยากรณ์ภาษีเงินได้ (ITE) ในรูปแบบมาตรฐานคือ $ITE = .580(NCO) + .321(TR)$ ทั้งนี้ กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลบริษัทดังกล่าว และนักวิชาการหรือนักวิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีของประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัย การเสียหาย บริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SETHD30

Factor Affecting Tax Paying of Thai-Listed Companies in the SETHD30 Group

Witchatkarn Maythawiriyakul

Revenue Officer, Experienced Level,

Phayao Area Revenue Office, The Revenue Department

Received: 31 January 2024

Revised: 17 March 2024

Accepted: 29 March 2024

Panchat Akarak

Assistant Professor Dr., Faculty of Accounting,

Chiang Rai Rajabhat University

Phaithun Intakhan

Associate Professor Dr., Faculty of Management Sciences,

Lampang Rajabhat University

Abstract

The primary objectives of this study are twofold: first, to investigate the factors influencing the tax payments of listed companies within the SETHD30 group on the Stock Exchange of Thailand; and second, to develop a predictive equation for forecasting the tax payments of 22 such companies spanning the years 2018 to 2022, utilizing a dataset totaling 110 observations. The analysis employed multiple regression techniques to examine the data.

The findings of the study reveal that Net Cash From (Used In) Operating Activities (NCO) and Total Revenue (TR) significantly impact the Income Tax Expense of these companies at a significance level of 0.001. Furthermore, the forecast equation for Income Tax Expense (ITE) is expressed as $ITE = .580(NCO) + .321(TR)$, based on standardized coefficients. Moreover, the implications of these research outcomes extend to regulatory bodies such as the Revenue Department or relevant agencies, which can utilize the findings for the purpose of monitoring and oversight of such companies. Additionally, scholars and researchers may leverage these findings for further investigation, contributing to the advancement of knowledge in the realm of tax collection practices.

Keywords: Factor, Tax paying, Listed companies, the Stock Exchange of Thailand, SETHD30

บทนำ

รายได้จากภาษีถือเป็นอีกหนึ่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลไทยดังปรากฏในรายงานผลการจัดเก็บภาษีปีงบประมาณ 2565 กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้จำนวน 728,332 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.62 ของรวมภาษีที่เก็บได้จำนวน 2,166,431 ล้านบาท ซึ่งเป็นประเภทภาษีที่จัดเก็บได้เป็นอันดับสองรองลงมาจากภาษีมูลค่าเพิ่ม (กรมสรรพากร, 2565) อย่างไรก็ตามปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้กู้ยืมเงินเพื่อมาบริหารประเทศโดยขยายอัตราส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP จากร้อยละ 60 เป็นร้อยละ 70 (BBC, 2021)

ปัจจุบันการลงทุนในหุ้นกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่นิยมของประชาชน โดยเฉพาะการลงทุนในบริษัทที่มีการจ่ายเงินปันผลสูงสุด 30 อันดับแรก (SETHD30) เนื่องจากบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่มีการจ่ายเงินปันผลสูงสุดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนหรือเงินปันผลที่สูงกว่าบริษัทอื่นหรือเงินฝากธนาคาร อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของบริษัทคือ การแสวงหากำไรเพื่อขยายกิจการและปันผลให้ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ภาษีเป็นอีกค่าใช้จ่ายหนึ่งของบริษัทที่จะต้องมีการวางแผนภาษีอย่างรัดกุม เพื่อประหยัดหรือเสียภาษีให้น้อยที่สุด

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคลทางบัญชีพบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาการวางแผนภาษี ภาษีที่แท้จริง ส่วนการศึกษาที่เป็นจำนวนภาษีเงินได้จริงๆ ยังมีจำกัด ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัทจดทะเบียนที่มีการจ่ายเงินปันผลสูงสุด 30 อันดับแรก (SETHD30) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกำหนดตัวแปรต้น ได้แก่ 1) รวมรายได้ 2) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน 3) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน 4) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน และ 5) จ่ายเงินปันผล โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยมีคำถามการวิจัยว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัทดังกล่าว เพื่อให้กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลบริษัทต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัท SETHD30
2. เพื่อสร้างสมการในการพยากรณ์การเสียภาษีของบริษัท SETHD30

การทบทวนวรรณกรรม

รายงานทางการเงินหรืองบการเงินเป็นผลผลิตทางบัญชีที่มีการจัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทเมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชี เช่น รายไตรมาสหรือรายปี มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารและรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทให้ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คู่ค้า พนักงาน และผู้สนใจทราบ รายงาน

ทางการเงินประกอบด้วย รายงานของผู้สอบบัญชี งบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล) งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (งบกำไรขาดทุน) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2551)

รวมรายได้ (Total Revenues: TR) คำนวณมาจากรายได้จากการดำเนินธุรกิจบวกรายได้อื่นปรากฏในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยปฏิเสธมิได้เลยว่า รวมรายได้เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีโดยตรง กล่าวคือ โดยทั่วไปบริษัทจะเสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณมาจากรายได้หักค่าใช้จ่าย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า รวมรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้ (H1)

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (Cash and Cash Equivalents) ที่ปรากฏในงบแสดงฐานะทางการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะแสดงถึงสภาพคล่องของกิจการแล้ว เมื่อถึงเวลาจ่ายภาษีเงินได้ก็ต้องจ่ายด้วยเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจวิเคราะห์ดังนี้

เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (Net Cash From (Used In) Operating Activities: NCO) ปรากฏในงบกระแสเงินสด ซึ่งคำนวณมาจากรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการโดยตรง เช่น กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวด ค่าเสื่อมและค่าตัดจำหน่าย โดยรายการ “ภาษีเงินได้” ก็ปรากฏในส่วนนี้ด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้ (H2)

เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน (Net Cash From (Used In) Investing Activities: NCI) ปรากฏในงบกระแสเงินสด ซึ่งคำนวณมาจากรายการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนของกิจการ เช่น เงินสดรับหรือจ่ายจากเงินลงทุน เงินสดจ่ายจากการซื้อสินทรัพย์ถาวร รับเงินปันผล และรับดอกเบี้ยจากการลงทุน เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้ (H3)

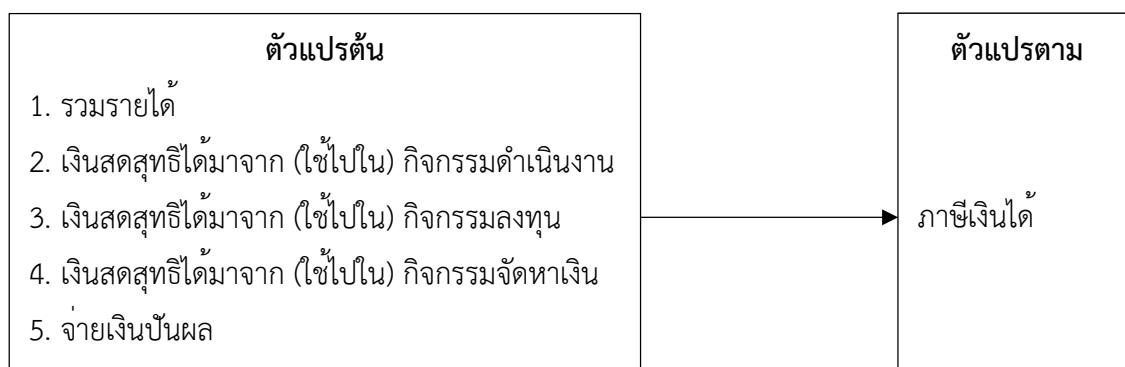
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน (Net Cash From (Used In) Financing Activities: NCF) ปรากฏในงบกระแสเงินสด ซึ่งคำนวณมาจากรายการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาเงินของกิจการ เช่น เงินสดรับจากการกู้ยืมเงิน เงินสดจ่ายชำระเงินกู้ยืม จ่ายดอกเบี้ย นอกจากนี้รายการ “จ่ายเงินปันผล” ก็ปรากฏในส่วนนี้ด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้ (H4)

จ่ายเงินปันผล (Dividend Paid: DP) ปรากฏในงบกระแสเงินสด ในหัวข้อของเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน โดยจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนั้น เมื่อบริษัทจ่ายภาษีเงินได้น้อยก็จะเหลือเงินจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า จ่ายเงินปันผลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับภาษีเงินได้ (H5)

ภาษีเงินได้ (Income Tax Expense: ITE) คำนวณมาจากกำไรสุทธิทางบัญชีปรับปรุงให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีคูณด้วยอัตราภาษีที่กำหนด รายการภาษีเงินได้ปรากฏอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของแต่ละบริษัทนำเสนอ ดังนั้น การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นจะขึ้นอยู่กับฐานภาษีและอัตราภาษีที่เกี่ยวข้องกับแต่ละปัจจัยดังกล่าว และควรมีการจัดการเงินได้อย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการเสียภาษีเกินจากที่จำเป็นจากสมมติฐานดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคลทางบัญชีพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาการวางแผนภาษี ดังปรากฏในงานวิจัยของ กนกอร แก้วประภา จิระพันธ์ ชูจันทร์ และชัยมงคล ผลแก้ว (2566) ได้ศึกษาการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลและผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 พบว่า การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (ETR) กับผลการดำเนินงานของกิจการ (ROA และ Tobin's Q) ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จูตาพร กุลศิริวนิชย์ (2564) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อมูลค่ากิจการ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่า การวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการที่วัดด้วย Tobin's Q อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการที่วัดด้วย Tobin's Q ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกจากนี้ สัตยา ตันจันทร์พงศ์ (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับมูลค่ากิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (ETR และ TAX/ASSET) ส่งผลเชิงลบกับมูลค่าของกิจการ โดยเฉพาะบริษัทที่ไม่ได้จ้างสำนักงานสอบบัญชีที่มีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษศิณี ตั้งอ้น (2565) ได้ศึกษาผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลต่อมูลค่ากิจการของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SETCLMV พบว่า อัตราส่วนภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) ส่งผลเชิงลบต่อมูลค่ากิจการ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ กรรณิกา ศรีบุญเรือง และ จิราพัชร สุทธิ (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่ากิจการ กรณีศึกษา บริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ กลับพบว่า การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่วัดจากอัตราส่วน ภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียว (เชิงบวก) กับมูลค่าธุรกิจ จะเห็นว่า ในบริบทของสังคมไทยยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัทดังกล่าวแต่อย่างใด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SETHD30) จำนวน 30 บริษัท ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้คือจำนวน 22 บริษัท เนื่องจากไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน จำนวน 5 บริษัท เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้มีลักษณะที่ไม่เหมือนกับอุตสาหกรรมอื่น ในการดำเนินธุรกิจ และบริษัทที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน จำนวน 3 บริษัท

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) มาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม และสร้างสมการในการพยากรณ์ตัวแปรตาม นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ Collinearity Statistics ของตัวแปรต้น จะต้องมียค่า Tolerance มากกว่า 0.10 และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ไม่เกิน 10 เพื่อแสดงว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทางการเงิน ในระหว่างปี 2561-2565 รวมจำนวนข้อมูล 110 firm-years โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากระบบ SETSMART (SET Market Analysis and Reporting Tool) ซึ่งเป็นระบบบริการข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การกำหนดตัวแปรต้น

ตัวแปรต้นคือ 1) รวมรายได้ (Total Revenue: TR) 2) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (Net Cash From (Used In) Operating Activities: NCO) 3) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน (Net Cash From (Used In) Investing Activities: NCI) 4) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน (Net Cash From (Used In) Financing Activities: NCF) และ 5) จ่ายเงินปันผล (Dividend Paid: DP) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 บริษัท โดยเก็บข้อมูลระหว่างปี 2561-2565 และมีจำนวน 5 ตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อตัวแปรต้น	แหล่งที่มา	ชื่อย่อ
รวมรายได้ (Total Revenue)	งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	TR
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (Net Cash From (Used In) Operating Activities)	งบกระแสเงินสด	NCO
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน (Net Cash From (Used In) Investing Activities)	งบกระแสเงินสด	NCI
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน (Net Cash From (Used In) Financing Activities)	งบกระแสเงินสด	NCF
จ่ายเงินปันผล (Dividend Paid)	งบกระแสเงินสด	DP

การกำหนดตัวแปรตาม

ตัวแปรตามคือ ภาษีเงินได้ (Income Tax Expense: ITE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 บริษัท โดยเก็บข้อมูลระหว่างปี 2561-2565 และมีจำนวน 1 ตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 2 ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อตัวแปรตาม	แหล่งที่มา	ชื่อย่อ
ภาษีเงินได้ (Income Tax Expense)	งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หรืองบกระแสเงินสด	ITE

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมาใช้คือ วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสร้างสมการในการพยากรณ์ตัวแปรตามของบริษัทจดทะเบียนฯ โดยแสดงรายละเอียดดังนี้

1. การพิจารณาข้อกำหนดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณเป็นขั้นตอนสำคัญที่ใช้ในการกำหนดตัวแปรที่มีผลกระทบต่อดัชนี โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลต่อการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

2. การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวประมาณเป็นขั้นตอนที่ใช้ในการปรับความสอดคล้องของตัวแบบ โดยหาค่าที่เหมาะสมที่สุดที่สามารถบรรจุข้อมูลให้เข้ากับตัวแบบได้อย่างเหมาะสม

3. การพิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบหรือสมการการถดถอยเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์คุณภาพและความเหมาะสมของตัวแบบที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยการพิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือทำนายข้อมูล

4. การทดสอบสมมติฐานเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลทดสอบเพื่อตรวจสอบว่าสมมติฐานที่กำหนดมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่มีอยู่หรือไม่

5. การประมาณค่าและการพยากรณ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ โดยใช้ตัวแบบหรือสมการที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อประมาณค่าหรือทำนายผลลัพธ์ในอนาคต

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นคือ 1) รวมรายได้ (Total Revenue: TR) 2) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (Net Cash From (Used In) Operating Activities: NCO) 3) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน (Net Cash From (Used In) Investing Activities: NCI) 4) เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน (Net Cash From (Used In) Financing Activities: NCF) และ 5) จ่ายเงินปันผล (Dividend Paid: DP) กับตัวแปรตามคือ ภาษีเงินได้ (Income Tax Expense: ITE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SETHD30) แต่ไม่รวมธุรกิจการเงิน และบริษัทที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน จำนวน 22 บริษัท ข้อมูลระหว่างปี 2561-2565 โดยใช้ตัวแปรต้นจำนวน 5 ตัวแปร ตัวแปรตามจำนวน 1 ตัวแปร และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ตัวแบบ (Model) ที่ตัวแปรตามคือ ภาษีเงินได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SETHD30) ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 สถิติเชิงพรรณนาของบริษัท SETHD30

ตัวแปร	N	Mean	S.D.
ITE	110	5255924.0943	14584430.848
TR	110	197532316.94	515048306.46
NCO	110	27378081.980	58621372.340
NCI	110	-19205891.78	50974586.485
NCF	110	-4144929.9689	20593336.831
DP	110	8356050.3022	16362244.910

จากตัวอย่างที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยของภาษีเงินได้ (ITE) เท่ากับ 5,255,924.0943 พันบาท รวมรายได้ (TR) เท่ากับ 197,532,316.94 พันบาท เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) เท่ากับ 27,378,081.980 พันบาท เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน (NCI) เท่ากับ -19,205,891.78 พันบาท เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน (NCF) เท่ากับ -4,144,929.9689 พันบาท และจ่ายเงินปันผล (DP) เท่ากับ 8,356,050.3022 พันบาท

ตัวแบบหรือสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้วิธี Stepwise Method เป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรต้นเข้าสู่สมการ โดยจะนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดเข้าเป็นสมการแรก ในที่นี้มีเพียงตัวแปรต้นเพียง 2 ตัว คือ เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) และรวมรายได้ (TR) เนื่องจากตัวแปรที่เหลือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4 Model Summary

ตัวแปร	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	P-value
NCO, TR	.870	.757	.752	7257849.7622	166.569	<.001***

หมายเหตุ * $P \leq 0.05$ ** $P \leq 0.01$ *** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 4 พบว่าเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) และรวมรายได้ (TR) เป็นตัวแปรต้นที่สามารถพยากรณ์ภาษีเงินได้ (ITE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เท่ากับ .870 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ (Coefficient of Multiple Determination) เท่ากับ .757 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณที่ถูกปรับค่าแล้วเท่ากับ .752 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 7257849.7622

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	Tolerance	VIF
(Constant)	-489217.572		-.640	.524		
NCO	.144	.580	6.347	<.001***	.272	3.670
TR	.009	.321	3.520	<.001***	.272	3.670

หมายเหตุ * $P \leq 0.05$ ** $P \leq 0.01$ *** $P \leq 0.001$

จากตาราง 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรต้น เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) และรวมรายได้ (TR) สามารถพยากรณ์ ภาษีเงินได้ (ITE) ได้ โดยเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .144 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .580 และรวมรายได้ (TR) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .009 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .321 นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ Collinearity Statistics ของตัวแปรต้น มีค่า Tolerance มากกว่า 0.10 และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ไม่เกิน 10 แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม (ภาษีเงินได้) ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ปรากฏว่า ตัวแปร NCO และ TR ส่งผลทางบวกต่อตัวแปรตาม และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 75.2 โดยที่ตัวแปร NCO มีผลต่อตัวแปรตามมากที่สุด รองลงมาคือ TR ตามลำดับ โดยสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ภาษีเงินได้ (ITE) ในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$ITE = -489217.572 + .144(NCO) + .009(TR)$$

สมการพยากรณ์ภาษีเงินได้ (ITE) ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$ITE = .580(NCO) + .321(TR)$$

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปร NCI NCF และ DP ปรากฏว่า มีค่า P-value เท่ากับ .791, .635 และ .522 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 ทำให้วิธี Stepwise ไม่เลือกตัวแปรดังกล่าวเข้าสู่สมการ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัท SETHD30 และเพื่อสร้างสมการในการพยากรณ์การเสียภาษีของบริษัท SETHD30 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีของบริษัทฯ คือ เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน (NCO) และรวมรายได้ (TR) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความน่าสนใจของงานวิจัยนี้คือ เมื่อบริษัทดังกล่าววางแผนภาษีผ่านทางกิจกรรมดำเนินงาน เช่น ค่าเสื่อม ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่บริษัทไม่ได้จ่ายเงินออกไปจริง

ทำให้บริษัทดังกล่าวมีกำไรเพิ่มมากขึ้นเพื่อมีเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันตัวแปรต้นอย่างเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงานก็เป็นตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ร่วมกับตัวแปรต้นอีกตัวหนึ่งคือรวมรายได้

เมื่อพิจารณาสมมติฐานของการวิจัยพบว่า

H1 รวมรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้

ยอมรับสมมติฐาน เนื่องจากตัวแปรต้นมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

H2 เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้

ยอมรับสมมติฐาน เนื่องจากตัวแปรต้นมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

H3 เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้

ยอมรับสมมติฐาน เนื่องจากตัวแปรต้นมีอิทธิพลเชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H4 เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาษีเงินได้

ยอมรับสมมติฐาน เนื่องจากตัวแปรต้นมีอิทธิพลเชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H5 จ่ายเงินปันผลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับภาษีเงินได้

ปฏิเสธสมมติฐาน เนื่องจากตัวแปรต้นมีอิทธิพลเชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนข้อจำกัดของการวิจัยคือ ไม่สามารถนำทั้ง 30 บริษัทมาวิเคราะห์ได้ เนื่องจากไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน จำนวน 5 บริษัท และบริษัทที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน จำนวน 3 บริษัท นอกจากนี้ ประโยชน์ของการวิจัยคือ 1) กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลบริษัทดังกล่าว 2) นักวิชาการหรือนักวิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีของประเทศชาติต่อไป และ 3) นักวิจัยเพิ่มเติมวรรณกรรมในบริบทของงานบัญชี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน และรวมรายได้ เนื่องจากทั้งสอง 2 ตัวแปรส่งผลต่อการเสียภาษีของบริษัทดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นักวิจัยควรเพิ่มตัวแปรต้นในการศึกษาให้หลากหลาย เพื่อได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุม ถูกต้อง และแม่นยำมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาลหรือกรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศได้

กิตติกรรมประกาศ

I express my sincere gratitude to Professor Randy J. LaPolla, a distinguished authority in the field of Linguistics, for his invaluable support in refining my abstract. His kindness and encouragement have been a source of motivation throughout my academic journey.

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร แก้วประภา จิระพันธ์ ชูจันทร์ และชัยมงคล ผลแก้ว. (2566). การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และผลการดำเนินการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 13(1), 146-159.
- กรมสรรพากร. (2565). *รายงานประจำปี 2565*. https://www.rd.go.th/fileadmin/download/annual_report/annual_report65.pdf
- กรรณิกา ศรีบุญเรือง และจิราพัชร สุทธิ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่ากิจการ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์ เครือข่ายวิจัยประชาชน*, 3(3), 59-74.
- เกษศิณี ตั้งอั้น. (2565). ผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลต่อมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SETCLMV. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 15(1), 84-94.
- จิตาพร กุลศิริวนิชย์. (2564). ผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*, 8(10), 219-234.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). *อำนาจการเงินอย่างไรให้ได้ประโยชน์*. ฝ่ายสื่อความรู้และห้องสมุด สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน.
- สัตยา ตันจันทร์พงศ์. (2561). ผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับมูลค่ากิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์ จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 11(2), 42-57.
- BBC. (2021). หนี้สาธารณะ : นักเศรษฐศาสตร์เห็นพ้องเพิ่มเพดานหนี้ แต่รัฐบาลต้องใช้เงินให้เกิดประโยชน์. <https://www.bbc.com/thai/thailand-58638110>